

ເອກະລັກຂອງຊົນເຜົ່າ ຝອງ

2015

ຈັດພິມໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ຮ່ວມກັບ: CLICK

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ: SDC

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Embassy of Switzerland

**Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC**

ຄໍາເຫັນ ຂອງຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

ປະເທດລາວ ເປັນປະເທດທີ່ນ້ອຍ, ເນື້ອທີ່ບໍ່ກວ້າງຂວາງແຕ່ກໍອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳອັນດີງາມໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼາກຫຼາຍສີສັນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າ. ຊຶ່ງເປັນສິ່ງເອກອ້າງທະນົງໃຈ ຂອງປວງຊົນລາວ ແລະ ເປັນທີ່ດຶງດູດເອົານັກທ່ອງທ່ຽວໃນທົ່ວໂລກຫຼາຍລ້ານຄົນເຂົ້າມາຮຽນຮູ້ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວ ໃນແຕ່ລະປີ. ດັ່ງທີ່, ທ່ານ ປະທານ ໄກສອນ ພົມວິຫານ, ຜູ້ນຳທີ່ເຄົາລົບຮັກຂອງປວງຊົນລາວທັງຊາດໄດ້ໃຫ້ຄຳເຫັນວ່າ: “ປະເທດລາວເຮົາມີວົງຄະນາຍາດລວມອັນປະກອບດ້ວຍຫຼາຍຊົນເຜົ່າ”. ໃນຫຼາຍຊົນເຜົ່າກໍມີຫຼາຍດ້ານທີ່ດີປຽບເໝືອນດັ່ງດອກໄມ້ນາໆພັນທີ່ພວມເບິ່ງບານໃນສວນອຸທະຍານອັນພາໃຫ້ມີຫຼາຍຮູບຫຼາຍສີສັນ ແລະ ສົ່ງກິນຫອມຫວນ.

ສະນັ້ນ, ເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມວັດທະນະທຳອັນດີງາມຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ກົມຊົນເຜົ່າ ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດຮ່ວມກັບ ວິສະຫະກິດ CLICK I4 Dev ໂດຍ: ສະໜັບສະໜູນຈາກສະຖານທູດ ສະວິດສະແລັ່ນ (SDC), ຈຶ່ງໄດ້ຮຽບຮຽງ ແລະ ຈັດພິມປຶ້ມກ່ຽວກັບຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ຄືນໃໝ່ໂດຍແຍກຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າຢູ່ ສປປ ລາວ ໃນເມື່ອກ່ອນ. ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ສັງຄົມໄດ້ເຂົ້າໃຈຮີດຄອງປະເພນີອັນເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າຜ້ອງ ໃນ ສປປ ລາວ. ປຶ້ມນ້ອຍຫົວນີ້ແມ່ນບັນລະຍາຍກ່ຽວກັບເອກະລັກສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ: ຊື່ເອີ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພົນລະເມືອງ, ການນຸ່ງຫົ່ມ, ການກິນຢູ່, ການຕັ້ງພູມລຳເນົາ, ບາງຮີດ ແລະ ປະເພນີ.

ແຕ່ເນື່ອງຈາກ, ການຮຽບຮຽງເນື້ອໃນຄັ້ງນີ້ແມ່ນບົນພື້ນຖານຂໍ້ມູນທີ່ມີແລ້ວ, ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຂໍ້ຈຳກັດ, ຄວາມຊັດເຈນ, ຄວາມອຸດົມສົມບູນດ້ານຂໍ້ມູນພໍສົມຄວນ, ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າປຶ້ມດັ່ງກ່າວຈະເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ສັງຄົມໃນການເຂົ້າໃຈໄດ້ເອກະລັກອັນສະເພາະຂອງຊົນເຜົ່າ ຜື່ອງ ໃນ ສປປ ລາວ ບໍ່ຫຼາຍກໍໜ້ອຍ ແລະ ຈະເປັນພື້ນຖານຕື່ມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ ແລະ ນຳເອົາຂໍ້ມູນໃໝ່ມາປັບປຸງໃຫ້ມີເນື້ອໃນອຸດົມສົມບູນເພີ່ມຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ

ທ່ານສາມາດດາວໂຫຼດເອົາເນື້ອໃນປຶ້ມ ດັ່ງກ່າວໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ :

www.doe-lfnc.org ຫຼື ຕິດຕໍ່ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມມາຍັງ ກົມຊົນເຜົ່າ

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ

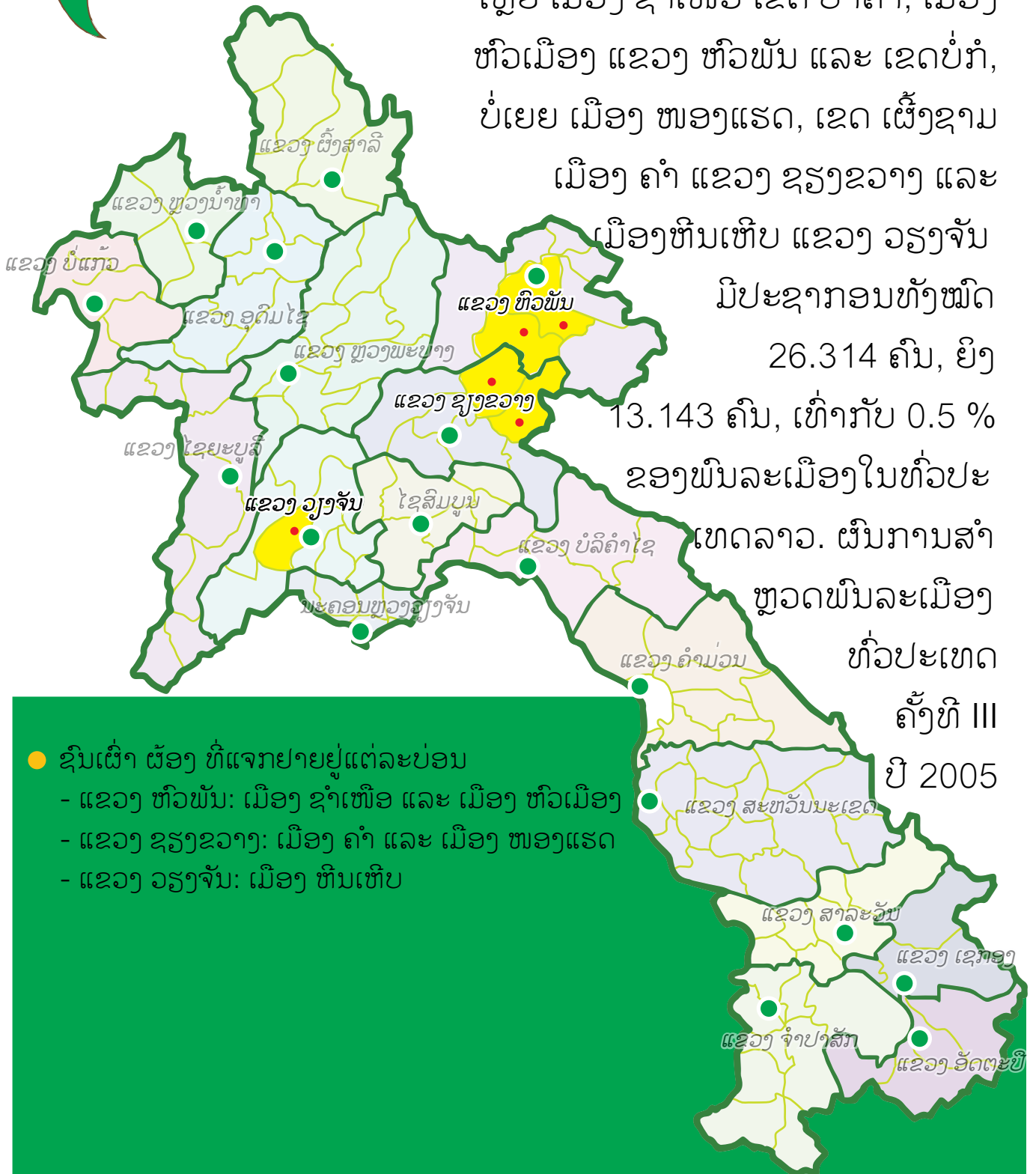
ທີ່ເບີໂທ: 021 218965, Email : ethnic123lfnc@gmail.com

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ.....2015

ສູນກາງແນວລາວສ້າງຊາດ
ຫົວໜ້າກົມຊົນເຜົ່າ

ແຜນທີ່ການແຈກຢາຍພົນລະເມືອງ

ປັດຈຸບັນຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ຕັ້ງຫຼັກ ບັກຖານເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງຢູ່ເຂດ ພູສະຫຼິຍ ເມືອງ ຊຳເໜືອ ເຂດ ປ່າຄາ, ເມືອງ ຫົວເມືອງ ແຂວງ ຫົວພັນ ແລະ ເຂດບໍ່ກຳ, ບໍ່ເຍຍ ເມືອງ ໜອງແຮດ, ເຂດ ເຜິ້ງຊາມ ເມືອງ ຄຳ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ເມືອງຫີນເຫີບ ແຂວງ ວຽງຈັນ ມີປະຊາກອນທັງໝົດ 26.314 ຄົນ, ຍິງ 13.143 ຄົນ, ເທົ່າກັບ 0.5 % ຂອງພົນລະເມືອງໃນທົ່ວປະເທດລາວ. ຜົນການສຳຫຼວດພົນລະເມືອງທົ່ວປະເທດ ຄັ້ງທີ III ປີ 2005

- ຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ທີ່ແຈກຢາຍຢູ່ແຕ່ລະບ່ອນ
 - ແຂວງ ຫົວພັນ: ເມືອງ ຊຳເໜືອ ແລະ ເມືອງ ຫົວເມືອງ
 - ແຂວງ ຊຽງຂວາງ: ເມືອງ ຄຳ ແລະ ເມືອງ ໜອງແຮດ
 - ແຂວງ ວຽງຈັນ: ເມືອງ ຫີນເຫີບ

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ຊື່ເອີ້ນ

ປະຫວັດຄວາມເປັນມາ ແລະ ກົກເຄົ້າເຫງົ້າກໍຂອງຊົນເຜົ່າໄດ້ເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກເຂດຊາຍແດນຂອງປະເທດ ມຽນມາ ແລະ ຈີນ. ບົນເສັ້ນທາງຂອງການຍົກຍ້າຍໃນບໍລິເວນແມ່ນ້ຳອູ່ປ່ອງໃສ່ນ້ຳຂອງ. ຊົນເຜົ່ານີ້ເຄີຍໄດ້ຕັ້ງຖິ່ນຖານຢູ່ບໍລິເວນເຂດໜອງຄ້າງ, ເມືອງຊາງ ແຕ່ຍ້ອນເຂດດັ່ງກ່າວບໍ່ເໝາະສົມສຳລັບການດຳລົງຊີວິດ. ສະນັ້ນ, ເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງສືບຕໍ່ຍົກຍ້າຍໄປຢູ່ດິນແດນຂອງແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງຫົວພັນ. ຕະກູນບຸນຄຸນເປັນຜູ້ນຳພາໃນການເຄື່ອນຍ້າຍ.

ຊົນເຜົ່ານີ້ເອີ້ນຕົນເອງວ່າ: “ຜ້ອງ” ຊົນເຜົ່າອື່ນເຂົາເຈົ້າເອີ້ນກໍແມ່ນ “ຜ້ອງ”, ຊື່ທີ່ເຂົາເຈົ້າມັກ ແລະ ຊື່ທີ່ໃຊ້ທາງລັດຖະການໃນປັດຈຸບັນ ກໍແມ່ນ “ຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ”, ຄຳທີ່ວ່າ: “ຜ້ອງ” ພາສາເຂົາເຈົ້າແປວ່າ: “ພະນຽງ” ແລະ ຄຳວ່າ: “ພະນຽງ” ພາສາລາວແປວ່າ: “ຜ້ອງ” .

ຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ປະກອບມີຫຼາຍແຂງດ້ວຍກັນເຊັ່ນ: ຜ້ອງປຽດ, ຜ້ອງລານ, ຜ້ອງຈະປວງ ແລະ ຜ້ອງແພນ. ແຕ່ລະແຂງຊົນເຜົ່າມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ແຕກຕ່າງກັນເລັກນ້ອຍ, ທາງດ້ານຮີດຄອງປະເພນີຄວາມເຊື່ອຖືກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ, ທັງນີ້ກໍຍ້ອນວ່າເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮັບອິດທິພົນ ແລະ ມີການຢືນວັດທະນະທຳຂອງຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ທີ່ຢູ່ໃກ້ຄຽງເຂົ້າມາປະສົມປະສານຕື່ມອີກ.

ອາຊີບຂອງຊົນເຜົ່າ ຜູ້ອາ

ຊົນເຜົ່າ ຜູ້ອາ ມີອາຊີບຫຼັກຂອງເຂົາເຈົ້າແມ່ນເອົາການເຮັດໄຮ່, ເຮັດນາປູກເຂົ້າໜຽວ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນຍັງປູກພືດຜັກຕ່າງໆ ນັບທັງພືດທີ່ເປັນທາດແປ້ງເພື່ອໄວ້ກິນແທນເຂົ້າໃນເວລາຂາດເຂີນ. ສໍາລັບສັດທີ່ເຂົາເຈົ້ານິຍົມລ້ຽງເປັນຕົ້ນແມ່ນສັດປີກ ແລະ ໝູ ເຊິ່ງຈະລ້ຽງເກືອບທຸກຫຼັງຄາເຮືອນ. ສັດດັ່ງກ່າວມີຄວາມສໍາຄັນໃນການເຮັດພິທີກໍາຕ່າງໆ ທາງດ້ານຄວາມເຊື່ອຖືພຸດທະສາສະໜາ. ສ່ວນສັດປະເພດ ງົວ ແລະ ຄວາຍກໍໄດ້ລ້ຽງ, ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ດູແລ ແລະ ມີການລົງທຶນລ້ຽງສັດໃຫຍ່ເປັນສິນຄ້າ ແລະ ທັງໃຊ້ເປັນແຮງງານລາກແກ່. ນອກຈາກນີ້, ພວກຜູ້ຊາຍກໍໃຊ້ເວລາຫວ່າງເພື່ອຫາເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ລ່າເນື້ອສັດປ່າມາເປັນອາຫານ, ສ່ວນແມ່ຍິງ ແມ່ນຫັນມາເຮັດຫັດຖະກໍາ ຕໍາຫຼຸກທໍ່ໄໝ ແລະ ກໍໄດ້ກາຍເປັນສິນຄ້າຂະໜາດນ້ອຍມາຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ທີ່ຕັ້ງບ້ານ ແລະ ເຮືອນ

ລັກສະນະການຕັ້ງບ້ານເຮືອນສ່ວນຫຼາຍແລ້ວມັກຕັ້ງບ້ານເຮືອນໃສ່ບ່ອນທີ່ມີໂນນພູຕ່ຳ ແລະ ເປັນບ່ອນທີ່ຄ້ອຍຊັນເລັກນ້ອຍ. ເຂົາເຈົ້າມັກປຸກສ້າງ ແລະ ຢູ່ເຮືອນຮ້ານຕ່ຳໂດຍຈະມີການເລືອກມື້ເລືອກຍາມເຊັ່ນ: ມັກເລືອກເອົາເດືອນຈຽງ, ເດືອນຍີ່ ແລະ ຫຼີກເວັ້ນມື້ກຳຮ້ອນຄື: 5, 9 ແລະ 15 ຄ່ຳ. ຂະໜາດຂອງເຮືອນ, ສະຖານທີ່ສຳລັບນອນ, ຮັບແຂກ ແລະ ແຕ່ງຢູ່ຄົວກິນ, ແມ່ນອີງຕາມຈຳນວນສະມາຊິກຂອງຄົວເຮືອນ. ຍ້ອນວ່າ: ຢູ່ແຕ່ລະຫຼັງຄາເຮືອນຈະມີຮ້ານບູຊາຜີ, ສະນັ້ນ, ໃນເຮືອນຈະມີການຫ້າມ ແລະ ການຄະລຳຄື: ບໍ່ໃຫ້ຄົນອື່ນເຂົ້າຫ້ອງນອນ, ບໍ່ລົບກວນຮ້ານບູຊາຜີເຮືອນ, ບໍ່ເອົານ້ຳລ້າງທາງເຊຍ, ບໍ່ເອົາຊີ້ນດິບທີ່ບໍ່ໄດ້ຫຸ້ມຫໍ່ຂຶ້ນທາງປະຕູສຳລັບຮັບແຂກ, ບໍ່ກາງມຸ້ງຂາວໃນເຮືອນ, ບໍ່ໃຫ້ນອນຂວາງຕາມລວງຍາວຂອງເຮືອນ, ແມ່ຍິງ ແລະ ແຂກພາຍນອກຫ້າມບໍ່ໃຫ້ນັ່ງຕັ້ງຫວາຍ ແລະ ສະແນນຢູ່ໃກ້ເຕົາໄຟ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົາ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ

ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມເອ້ຍ້ອງຂອງຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ແມ່ຍິງແມ່ນນຸ່ງເສື້ອຝ້າຍແຂນຍາວສີດຳຍ້ອມນ້ຳນິນສີຟ້າ, ນຸ່ງສິ້ນຝ້າຍສີດຳມີລາຍກາໂລ້ ແລະ ມີຜ້າຄຽນຫົວ; ຜູ້ຊາຍແມ່ນມັກນຸ່ງເສື້ອຝ້າຍແຂນຍາວສີດຳຍ້ອມນິນມີລາຍຕາມແຂບກະດຸມ.

ພາບໂດຍ: ກິມຊິນເຜົ່າ

ອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ

ຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ນິຍົມກິນເຂົ້າໜຽວ ແລະ ກິນອາຫານປະເພດແກງ, ແຈ່ວ. ດື່ມນ້ຳດິບ ແລະ ດື່ມເຫຼົ້າໄຫໃນງານພິທີກຳ ຫຼື ງານບຸນປະເພນີ ຕ່າງໆ. ປັດຈຸບັນ, ແມ່ນມີການປ່ຽນແປງໄປຕາມສັງຄົມຍຸກໃໝ່ນັບທັງ ການກິນ, ການດື່ມ ແລະ ການສູບ.

ພາບໂດຍ: ກົມຊົນເຜົ່າ

ຄວາມເຊື່ອຖື

ຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ໄດ້ຮັບ ອິດທິພົນ, ມີການຍືມ, ການປະສົມປະສານຂອງຊົນເຜົ່າອື່ນ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຂອງຊົນເຜົ່າລາວ. ດັ່ງນັ້ນ, ການປະຕິບັດກິດຈະກຳໃນດ້ານນີ້ຈຶ່ງມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນກັບຊົນເຜົ່າລາວ. ພ້ອມກັນນັ້ນກໍ ຍັງມີຄວາມເຊື່ອໃນເລື່ອງຜີໄດ້ແກ່ຜີພໍ່ແມ່, ຜີເຮືອນ, ບ້ານ, ຜີພູຜາປ່າ ດົງ ແລະ ຜີອື່ນໆ. ຍ້ອນເຂົາເຈົ້າມີຄວາມເຊື່ອຖື ແລະ ນັບຖືພຸດທະສາສະໜາ, ຄຽງຄູ່ກັບການເຊື່ອຖືຜີ, ສະນັ້ນ, ໃນຮອບວຽນປີໜຶ່ງໆ ເຂົາເຈົ້າຈະມີການຈັດງານບຸນປະຈຳປີ ແລະ ພິທີກຳຕ່າງໆຄືກັນ ກັບບັນດາຊົນເຜົ່າໃນໝວດພາສາ ລາວ-ໄຕ, ປະຕິບັດຮີດສິບສອງ, ຄອງສິບສີ່, ມີການເຮັດບຸນສິນກິນທານຕ່າງໆຕາມປະຕິທິນລາວໄດ້ກຳນົດໄວ້. ນອກຈາກນີ້, ແຕ່ລະປີກໍຈະມີພິທີກຳລ້ຽງຜີບ້ານ, ຜີເມືອງ. ໂດຍມີຈຸດປະສົງໃຫ້ສິ່ງສັກສິດດັ່ງກ່າວຊ່ວຍຄຸ້ມຄອງລູກຫຼານ, ສັດລ້ຽງ ແລະ ຜົນລະບູກໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນ ແລະ ມີຄວາມອຸດົມສົມບູນທຸກປະການໃນຕະຫຼອດປີ.

ສິລະປະ ແລະ ເຄື່ອງດົນຕີຜື້ນເມືອງ

ດ້ານສິລະປະວັນນະຄະດີຂອງຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ມີການປະສົມປະສານຂອງຊົນເຜົ່າລາວເຂົາເຈົ້າມີທຳນອງໃນການຂັບລຳເຊັ່ນ: ຂັບຢອນ, ຂັບກະເຊີຍ, ຂັບມະຫາໄຊ, ແຕ່ເນື້ອໃນ ແລະ ພາສາທີ່ໃຊ້ແມ່ນພາສາລາວ, ເຄື່ອງດົນຕີທີ່ໃຊ້ໃນເວລາຂັບລຳສ່ວນຫຼາຍແມ່ນແຄນ

ພາບໂດຍ: រົມឌິນເຜົ່າ

ພາສາປາກເວົ້າ

ຊົນເຜົ່າ ຜ້ອງ ມີພາສາປາກເວົ້າທີ່ເປັນເອກະລັກຂອງຕົນ, ບໍ່ມີຕົວໜັງສືຂຽນ. ພາສາຈັດເຂົ້າໃນໝວດພາສາ ມອນ-ຂະແມ.

ຄັດຈາກປຶ້ມບັນດາຊົນເຜົ່າໃນ ສປປ ລາວ

ການສົມທຽບ

ພາສາ ລາວ ກັບ ພາສາ ຜ້ອງ

ລຳດັບ	ພາສາ ລາວ	ພາສາ ຜ້ອງ
01	ສະບາຍດີ	ສະບາຍດີ
02	ໂຊກດີ	ໂຊກດີ
03	ຂອບໃຈ	ຂອບໃຈ
04	ຂໍໂທດ	ຂໍໂທດ
05	ເຈົ້າຊື່ຫຍັງ?	ນັງປີນີມີ?
06	ເຮັດຫຍັງຢູ່?	ມັງໂຕມີແອນກົວ?
07	ກິນເຂົ້າແລ້ວບໍ່?	ໂຕສະປາບໍ່?
08	ອ່ານປຶ້ມຫຍັງ?	ຈິດກ່ອນ
09	ພົບກັນໃໝ່	ພົບກັນໃໝ່

ຂໍ້ມູນໂດຍ: ແນວລາວສ້າງຊາດ ແຂວງ ຫົວພັນ

